

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 670 D, na $\frac{1}{4}$ strani 300 D, na $\frac{1}{8}$ strani 150 D, na $\frac{1}{16}$ strani 100 D, na $\frac{1}{32}$ strani 50 D. Vsaka beseda v „Malih naznamilih“ stane 50 para, najmanj pa skupaj 8 D.

Urejuje Viljem Rohrman.
Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nasledn.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz •Kmetovalca• so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 3. Ljubljana, 15. februarja 1924. Letnik XLI.

Obscg: Izpraševanje vesti. — Povišajmo dohodke svojih zemljič. — Amonijev sulfat — priznано gnojilo za krompir. — Dober plemenjak. — Umetna gnojila za vrtove. — Pravice in dolžnosti med zemljiškimi sosedi. — Kako se gozdni kapital obrestuje? — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice, — Družbene vesti. — Ocena knjig. — Uradne vesti. — Tržne cene. — **Inserati.**

Izpraševanje vesti.

inž. C. Jeglič.

Začenja se nova sezona v kmetijskem obratu in predvsem zdaj pozimi ima kmet priliko, da vzame včasih tudi svinčnik v roko ter na podlagi računov razmisli o svojem gospodarstvu. Ali si že ocenil svoje premoženje, si že napravil inventuro kmetijskega obrata? Za koliko imaš letos več oz. manj denarne gotovine nego lani ob istem času in ali se je medtem vrednost drugega premoženja (zaloge pridelkov, stanje gozda, živine itd.) pomnožila ali zmanjšala? Ali si si v preteklem letu zapisal vse stroške in dohodke in ali si vodil svoj denarni dnevnik vestno tako, kakor se spodobi gospodarju, ki noče gospodariti v izgubo? Če tega še nisi storil dozdej, stori vsaj letos. Za tak posel ni treba nič drugega nego svinčnik in beležnico in previdno, skrbno glavo, ki tekem leta vsak dan zapisuje vse stroške in dohodke, in sicer posebej tiste izdatke in dohodke, ki se tičejo kmetijskega obratovanja. Vsaj malo najpotrebnejšega knjigovodstva — to je najmanj, kar se mora zahtevati od slednjega kmeta, ki je v šolo hodil! Neprecenljivo korist nam nudijo taki zapiski. Iz njih šele jasnejše spoznamo uspeh kmetije in šele na podlagi takih zapiskov in računov bomo mogli bolj napredno in z dobičkom gospodariti.

Katera kmetijska panoga se tebi pri danih razmerah najbolj izplača, kje imaš izgubo? Odkod dobiček, odkod izguba? Kako so obrodile njive, ali je slabim pridelkom krivo nemarno obdelovanje, po-

manjkanje gnoja, slabo seme? Kako se ti izplača živinoreja, v katerem obsegu bolj oz. manj? Česa imaš premalo, česa preveč? Kako se ti obrestuje in amortizira denar, ki si ga potrošil za nabavo novega orodja, strojev, za zgradbo in popravo poslopij? Kakšen dobiček so ti prinesla umetna gnojila, ali se ti res ne izplača, kupiti za živino močnih krmil? Kakšno korist si imel od sadovnjaka, kakšno bodočnost ti obeta gozd? Ali bi ne bilo še čas in primernejše, da načrt, ki si ga napravil pred jesensko setvijo, še izpopolniš in izboljšaš ter vse storiš, da že letos dobiš čim največjo korist od svojega kmetovanja in si zlasti tudi za bodoča leta zagotoviš trajne uspehe?

Vsak pa ima seveda svoje vrste račun. Živinoreja, ki enemu dobro nese, bo drugemu kmetu, ki živi v drugem kraju in v drugačnih, nepripravnih razmerah, donesla zgolj izgubo v njegovem gospodarskem računu, ako ne drži živine samo toliko, kolikor je nujno za lastne njegove potrebe. Zato pa svinčnik v roko!

Preračunaj, kateri poljedelski sadeži se ti najbolj izplačajo! Veliko gnoja imaš na razpolago, katere njive bi pametno uporabo umetnih gnojil gotovo izplačale? Ali bi ne kazalo dobiti od kje drugod tudi dobro, preizkušeno seme, čeprav je dražje kakor tvoje domače? In če je n. pr. čebula tako nestalna v cenah ter se njeni pridelki ne sponejejo bogve kaj, ali bi ne bilo boljše, da jo prideluješ samo toliko še, kolikor je potrebuješ za dom? Ali ne obeta mnogo večji dobiček pridelovanje semenskega fižola? Sto in sto vprašanj se ti vse-

povsod nudi na razmišljanje. S svinčnikom v roki odgovorjaj nanje!

In na ves svoj dom misli, na bodočnost, na sina, ki mu kaniš enkrat prepustiti kmetijo! Potem boš spoznal, da je skrajni čas, da že enkrat stopiš in pošteno pregledaš svoj gozd, ki skoraj že ni več gozdu podoben, tako je ves izropan in spet ves porastel z robidovjem, vresjem in drugim plevelom! Koliko smrekovega podrastka je v njem zateptanega, zadušenega, koliko zanemarjenih goljav treba čimprej umetno pogozditi s setvijo ali saditvijo! Gozd je kapital, ki bodo po njem tebe sodili še pozni rodovi!

In na mrtve kapitale se spomni, da jih oživiš! Tak mrtev kapital so n. pr. tudi kmetijske knjige in gospodarski časopisi, ki neprerezani, prezirani ležijo po kotih, za mevrtrgo, v predalniku med cunjami! Vzemi jih v roko, zvesto jih prebiraj! Tako strokovno čitanje ti bo vrnilo stotero korist. Prepričaj se enkrat, da je bolje biti študiran, nego „falaran“ kmet! Kajti kmetov, ki „zagospodarijo“, oziroma ničesar ne prigospodarijo, je tudi pri nas mnogo, mnogo preveč!

In vedno naj ti bo pred očmi: kmetu, ki se svinčnika ne boji ter si o vsaki priložnosti rad izprašuje svojo gospodarsko vest, takemu kmetu se tudi nikoli ni treba bati ne sedanjih, ne bodočih črnih dni!

Povišajmo dohodke svojih zemljišč.

Pomanjkanje denarja se čimdalje bolj občuti. Posebno kmetovalca tare huda denarna stiska. Saj se je davek od leta 1923. do danes 6 krat povečal, cena pšenici je pa padla za 40%. Na drugi strani so pa vse kmetijske potrebščine, obrtniški izdelki, plače poslov in delavcev za 50 do 100% večje kakor lansko leto. Tudi umetna gnojila in semena so se navzlic temu, da je letošnja vrednost dinarja boljša od lanske, neprimerno podražila. Ako imamo vse to pred očmi, pridemo do spoznanja, da bo naš mali posestnik v tem hudem gospodarskem boju težko obstal, ako se nanj pravočasno ne pripravi.

Treba bo, da se kmetovalci še z večjo vnemo poprimejo pravilnega obdelovanja zemlje, da bodo še bolj skrbeli za napravo gnoja, uredbo gnojničnih jam, itd.

Nujno potrebno bo uporabljati strojno delo namesto ročnega dela in navzlic temu se pripeti, da konkurenca naših žitorodnih pokrajin cene našim pridelkom tako močno zniža, da bomo navzlic skrajnemu izčrpanju zemlje in najcenejšemu obdelovanju imeli izgubo. Tako n. pr. stane pridelovanje pšenice v naših krajih 18 do 20 K, a je cena pšenici 14 do 15 K. Na ta način imamo pri vsakem kg pšenice 4 do 5 kron izgube.

Da se takim prevelikim izgubam izognemo, bo treba misliti na setev takih pridelkov, kateri imajo veliko vrednost. To so v prvi vrsti trgovske rastline. S tem nočem reči, da bi vsi na splošno opustili setev žita, ker ga nujno potrebujemo za domačo prehrano ljudi in živine. Da bi naši kmetovalci še naprej sejali žito preko svoje lastne porabe za prodajo mlinarjem, se ne bo izplačevalo, ker je naša pšenica slabše kakovosti, kakor banaška in nam tudi manje obrodi, ker jo rada rja uniči.

Med priznane trgovske rastline se šteje mak, raps, lan, kumin. Posebno važna rastlina je v današnji dobi kumin ali kumna. Divje rastočo poznaemo, ker jo pobiramo na travnikih in posušeno rabimo za domačo rabo v kuhinji.

Kakor sem izvedel iz časopisov, uvaža naša država letno preko 53 vagonov kumne iz inozemstva. Kumna je dvoletna rastlina, ki uspeva na vsaki globoki in dovolj vlažni zemlji. Pri nas bi jo priložal sejati med zimski ječmen. Najbolj čislana je holandska kumna, ki ima bolj sivo in debelo seme, kakor domača kumna. Seje se zgodaj spomladi na široko ali pa s strojem v vrste 30 do 35 cm narazen. Na en oral se potrebuje 3 do 5 kg semena, ki se zmeša s presejanim pepelom ali peskom, da se ne seje preveč na gosto. Zasejana njiva se z lahkimi branami pobrana. Dozorel ječmen se požanje ali pokosi, strnišče bodi kolikor mogoče kratko, da se kumna do jeseni lažje razraste in po možnosti opleje kakor strniščno korenje. S strojem sejana kumna je lepo v vrstah in se lahko s plevnikom opleje. Prvo leto se kumna le vkoreníči in drugo spomlad še enkrat okopa ali opleje in pognoji s superfosfatom približno 200 kg na oral. Kumna ljubi dušičnato gnojilo in bi gnojenje s 100 kg apnovega dušika po snegu ali zgodaj spomladi pospešilo še bujnejšo rast in vsled tega obilnejše cvetje in tudi več semena. Drugo spomlad začne kumna hitro poganjati, meseca majnika cvesti in v prvi polovici junija, ko je seme na glavnih vršičkih rjavkasto, se požanje ali pokosi. Pokošena se veže v snope s pomočjo škopne slame, ki se mora namočiti, da se ne lomi in se snopi posuše v kozelcih. Pri spravljaju pazimo, da se seme preveč ne osiplje. Omlati se s čepiči ali na mlatilnici. Slama je dobra za nastil, čeprav jo živina rada je in je zanjo zdrava.

Semena se dobi 10 do 15 q na ha ali polovico na oral. Cena kumni je bila letos poleti 30 do 35 Din, pozneje 40, v sezoni oktobra meseca pa 50 Din za kg. V nadrobni prodaji 60 Din.

Zdaj pa presodi umni kmetovalec, ako bi dobil le 400 kg kumne na oral po 30 Din, da je to 12.000 Din, za 6 do 700 kg pšenice po 4 Din za kg bi pa dobil 2800 Din.

Kdor se za to kulturo zanima, naj mi sporoči, koliko kumne misli sejati, da na podlagi teh podatkov pravočasno naročim potrebno seme iz inozemstva, ker domača kumna od naših sejmarjev ne kali. 1 kg semenske kumne pride na 100 dinarjev.

Fr. Malasek, Grm.

Amonijev sulfat — priznано gnojilo za krompir.

Med gnojila, ki so se pred vojno izkazala posebno dobro, spada **amonijev sulfat**. Vsi preizkusi, ki so se izvršili s tem gnojilom pri krompirju kakortudi na travnikih, so se **izvrstno obnesli**, in sicer v vsakem pogledu, tako da so bila poročila, ki so se objavila v „Kmetovalcu“, splošno zelo ugodna.

Amonijev sulfat se ni le izvrstno izkazal kot **pomozno gnojilo** poleg hlevskega gnoja, ampak tudi kot **glavno gnojilo** v zvezi s superfosfatom in kalijevo soljo.

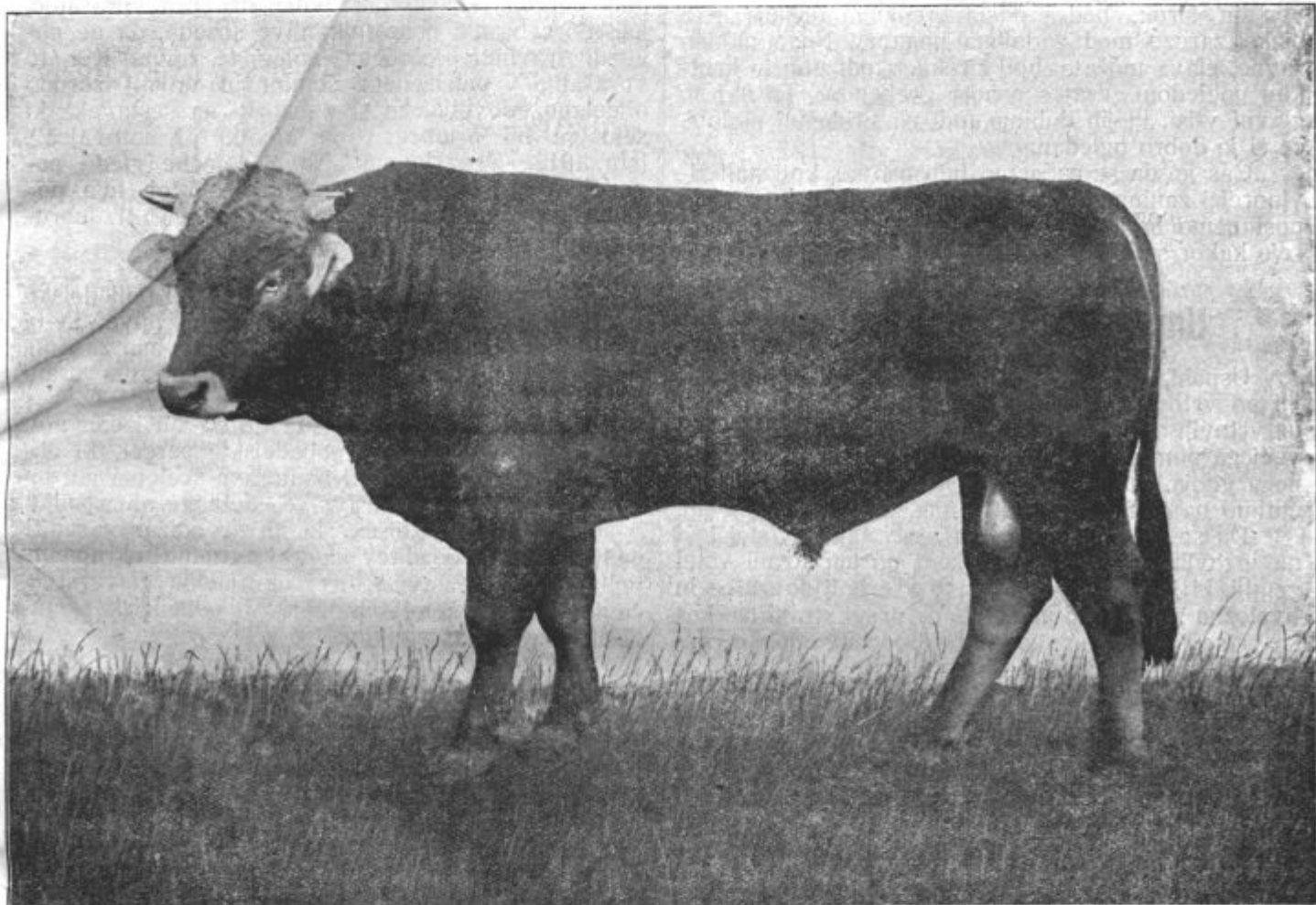
Kot pomožno gnojilo se priporoča posebno v tem primeru, ako je krompirju premalo gnojeno s hlevskim gnojem. V tem primeru vzamemo po 75 do 100 kg amonijevega sulfata za 1 ha in razentega 150 kg superfosfata in 100 kalijeve soli.

Surov (svež) hlevski gnoj, ki se da neposredno pred saditvijo krompirja, ne nudi takoj potrebne hrane; razentega **pospešuje krompirjeve bolezni**, zlasti gnilobo, kar je danes zelo upoštevati.

Če pa sploh manjka hlevskega gnoja, kar se v malih razmerah rado primeri, potem si lahko pomagamo tudi samo z umetnimi gnojili, in vzamemo v tem primeru za mernik posetve (1000 štirj. metrov) 20 do 30 kg amonijevega sulfata, 30 kg superfosfata

Dober plemenjak.

Po naprednih živinorejskih deželah so s pomočjo dobrih plemenjakov dosegli že najlepše uspehe. Zato se po teh krajih tudi polaga tako velika važnost na rejo dobrih bikov, ne samo od strani poklicanih oblasti, ampak tudi od strani prizadetih živinorejcev samih. Vse stremi za tem, da se vzdržuje ta reja na višku in da se izbirajo za plemenjake živali, ki se ne odlikujejo samo po svoji zunanosti, ampak tudi po svojem rodu in po krvi. Rod za rodom se na ta način zboljšuje v svojih lastnostih. Zato ni čuda, da imajo po teh krajih tako lepe in

Pod. 6. Plemenjak enobarvne planinske živine, in sicer mlečne pasme.

in 25 kg kalijeve soli. Ta zmes se priporoča posebno tudi za gnojenje krompirja in drugega korenstva po vrtovih, če manjka hlevskega gnoja.

Amonijev sulfat je za krompir **posebno in čudovito učinkujoče gnojilo** kakor nobeno drugo in izdatno nadkriljuje v mnogih ozirih celo svež hlevski gnoj, ker se ta počasi razkrajja, dočim daje amonijev sulfat vso dolgo čobo krompirjeve rasti neprestano potrebni dušik v zadostni množini in pripravi obliki.

Pa tudi preizkusi, ki so se napravili na travnikih, pričajo o prav uspešni porabnosti amonijevega sulfata. Tej okolnosti je tudi pripisati, da je to gnojilo tako dragoceno in toliko vredno in da že v malih množinah tako ugodno učinkuje. —n.

tako dobre plemenske živali, namreč tako dobro mólzno goved in tako dragocene plemenjake.

Kaj pa pri nas? — Pri nas je reja potrebnih plemenjakov še zmeraj najbolj pereča točka naše živinoreje. Ne le, da jih primanjkuje, ampak naši plemenjaki so večkrat tudi vse kaj drugega kakor pa sposobni za povzdigo domače reje, tako da se ne smemo čuditi, če gre vsa naša živinoreja **tako počasi naprej** in da marsikje **tudi zastaja in nazaduje**. Po mnogih naših krajih manjka še zmeraj zmisla za rejo dobrih plemenjakov, to pa deloma tudi zaradi tega, ker se živina vse preveč menjava in je reja krav še vse premalo vstaljena. Pri nas ni po mnogih krajih še nobenega pravega zanimanja za to važno rejo med prizadetimi živinorejci.

Dober plemenjak se mora odlikovati po **svoji vnanosti in po svojih dobrih lastnostih za užitek**. Na te lastnosti sklepamo po njegovem pokolenju ali po njegovih roditeljih. Lastnosti za užitek so danes predvsem merodajne za presojo njegove vrednosti. Najdejo pa izraza navadno tudi v izpopolnjenih telesnih oblikah, kar se povsod po naprednih krajih gleda pri izbiranju plemenih živali na oboje, na nortranjo vrednost in na vnanost.

Ugodne životne oblike plemenjaka nam kaže v polni meri podoba 6. To podobo imamo lahko za vzor pravilno vstvarjenega bika. Dober plemenjak bodi globokega, dolgega, ravnega in povitega života, kakor ga kaže podoba. Prsa so mu široka, križ raven in širok, bedra polna krepkega mišičja in z nizko zarezo med zadnjima nogama. Noge naj so ravne, glava možata, bolj široka, z odprtim in krotkim pogledom. Vrat s polnim grebenom. To naj so glavni vtisi, ki jih dobimo tudi na pridejani podobi, če si jo dobro ogledamo.

Cas je, da se začnemo tudi pri nas kot mali živinorejci zanimati za rejo dobrih plemenjakov in da postanemo bolj izbirični in sploh bolj zavzeti za to rejo kakor smo dosidob. —r—

Umetna gnojila za vrtove.

Uspehi, ki so se dosegli dosedaj z umetnimi gnojili po vrtovih, so tako ugodni, da se je treba tudi na vrtovih obračati k umetnim gnojilom. To je toliko večjega pomena, ker nam često primanjkuje potrebnega gnoja. To čutimo posebno na mestnih vrtovih, čutimo pa tudi pri pridelovanju zelenjadi po njivah.

Da se umetna gnojila kažejo v tako ugodni luči na vrtovih, to moramo pripisati po eni strani vrtni zemlji, ki je po svoji kakovosti vse **bolj dovzetna in hvaležna za umetno gnojenje**, po drugi strani pa, ker so vrtna rastlina po svoji naravi potrebne **lahko razstopenih redilnih snovi**.

Kot izvrstna gnojila za vrtove se priporočajo **čilski soliter, amonijev sulfat, superfosfat in kalijevega sol**, in sicer v taki sestavi, ki odgovarja potrebam dotične vrtna rastline.

Za zeljnate in solatne rastline je treba druge sestave kakor za stročnate rastline (grah in fižol), ravnotako pa tudi drugačne za korenske rastline in krompir.

Kmetijska družba bo letos skrbela tudi za vrtna gnojila in jih bo oddajala na željo Sadjarskega in vrtnarskega društva tudi v **malih količinah**, torej na **drobno**, tako da jih lahko vsak naroči. Oddajala jih bo v količinah od 5 kg naprej in v sestavi, ki bo odgovarjala dotični zemlji in rastlinam, katerim hočemo gnojiti.

Vrtna gnojila se bodo oddajala za prostore (ploščine) od 100 štir. metrov naprej, in sicer za **zeljnate rastline in solate, za korenske rastline** (neso, korenje, peteršilj) in za **stročnate rastline** (grah in fižol). Za 100 štir. metrov je treba 5 do 10 kg takih primeren sestavljenih vrtnih gnojil.

S to podrobno oddajo upa družba ustreči vsem potrebam vrtnih posestnikov, zlasti **po mestih**, ki so danes v veliki stiski zaradi gnoja in ki želijo kaj več uspeha doseči, kakor je bilo dosedaj mogoče. Ugodila bo pa tudi namenom Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki gredo za tem, da se nudi tudi posestni-

kom vrtove potrebna prilika za lažjo dobavo umetnih gnojil.

Podružnicam priporočamo, da zbirajo naročila za vrtna gnojila, da jih zamoremo na debelo pošiljati. Podružnice naj jih potem same razdele med svoje člane. R.

Pravice in dolžnosti med zemljiškimi sosedi.

Inž. Anton Šivic.

V predidoci Kmetovalčevi številki je obdelano pod gorenjim naslovom poleg drugega vprašanje, jeli more braniti posestnik njive soseda, da ne pogozdi travnika, ležečega poleg te njive. Ker to vprašanje v omenjenem članku ni dovolj izčrpno obdelano, dovoljujem si opozoriti na sestavek, ki sem ga bil priobčil v 7. številki „Kmetovalca“, letn. 1912., z naslovom „**Novo določbe glede pogozditve poljedelskih parcel, meječih ob tuja poljedelska zemljišča** — Zakon* z dne 21. februarja 1912., dež. zak. za **Kranjsko** štev. 11.“

Iz tega sestavka ponavljam sledeče:

Če je pred letom 1912. kdo pogozdil poljedelsko zemljišče, torej travnike, steljnike ali njive, je ta zemljišča — kakor znano — lahko poljubno zasadil, ne da bi bil moral koga vprašati, ali mu brani ali ne.

Sredi meseca marca 1912. je pa bil izdan nov zakon o pogozdovanju poljedelskih parcel, ki določa, da mora vsakdo, ki namerava sceloma ali deloma pogozditi njive, travnike, steljnike ali pašnike, — torej taka zemljišča, ki jih ni dolžan zasaditi, nameravano pogozditev najprej naznaniti okrajnemu političnemu oblastvu, torej okrajnemu glavarstvu, če ta njegova zemljišča mejé ob poljedelska zemljišča drugih posestnikov.

Za gozdne parcele, kjer se morajo po gozdnemu zakonu prazni prostori zasaditi, nadalje za zemljišča, ki spadajo pod zakon o pogozdovanju Krasa, predpisi tega novega zakona ne veljajo.

Vzemimo slučaj, da hoče kdo pogozditi njivo, ki mu je vsled oddaljenosti od doma zelo od rok ali pa je vsled pomanjkanja delavcev ne more obdelovati; njiva meji ob njive in travnike, ki so last sosedov. Po novem zakonu mora torej nameravano pogozditev naznaniti okrajnemu glavarstvu. Poslednje obvesti potem lastnike sosednjih njiv in travnikov, torej poljedelskih parcel. Ti imajo pravico predlagati v teku šestih mesecev od dneva obvestitve, naj se oni, ki je pogozditev njive naznanil, primora, da na primerno širokem robu ob mejah njihovih parcel ne vzgoji visokega gozda, oziroma visokodebelnega drevja, ampak da bo gojil le nizek gozd, ki ga mora v kratkih presledkih posekavati. Ta svoj predlog utemelji posestniki-sosedje s tem, da jim visokodebelno drevje lahko napravlja škodo pri zemljiščih vsled zasenčevanja in pa — kakor zakon pravi — vsled preraščanja korenin.

Okrajno glavarstvo bo najprej delalo na to, da se mejaši poravnajo. Če ne pride do poravnave, je

* Glej članek: „Tačasno v Sloveniji veljavni zakoni in naredbe, ki so za gozdarstvo in lovstvo važnega pomena“, priobčil inž. A. Šivic v „Šumarskem listu“ let. 1922.

treba komisijske poizvedbe z udeleženci in s poljedelskimi ter z gozdarskimi strokovnjaki na kraju samem. Če komisija dožene, da se je vsled name-ravane pogozditve istinito bati škode na sosednjih zemljiščih, se določi ob prizadetih mejah širina roba, kjer ne sme vzrasti visokodebelno drevje, ampak le nizek gozd ter se obenem predpiše obhodna doba, ki je v njej ta gozd vselej posekavati. — Ko bi zemljiške razmere ne dopuščale nizkega rastja, se celo predpiše, da mora ostati določeni rob brez lesne rasti.

Za določitev širine roba bo mnogokrat lahko merodajna širina zasenčenih, z mahom obraščenih prostorov po travnikih ob gozdnih mejah, nahaja-jočih se tuintam v bližini na polju. Primerjati pa se morajo, če ne pridejo v poštev kake druge okolnosti, v prvi vrsti zemljišča s podobno vzhodno, južno, zahodno lego, itd.

Stroške za komisijo mora v slučaju, kadar spozna politično oblastvo predpis varstvenega roba za potreben, plačati lastnik parcele, namenjene v pogozditev; če se pa izločitev tega roba ob mejah ne smatra za potrebno, pa dotični sosed mejaš, ki jo je zahteval. Mejaš mora plačati stroške tudi tedaj, če je zahteval širši rob, kakor ga je bil lastnik le-soreji namenjene parcele pripravljen izlepa ob meji pustiti. — kakorhitro je oblastveno spoznano, da ta širina zadostuje ali pa da je morda lahko celo manjša.

Če je kdo po 14. marcu 1912., ko je dobil opi-sani zakon veljavo, zasadil poljedelsko zemljišče in je opustil predpisano naznanitev, lastniki sosednjih zemljišč, ki utegnajo škodo imeti, toliko časa ne izgube pravice zahtevati, da se uvede od političnega oblastva gori opisano postopanje, dokler ni preteklo 5 let po zvršenem nasadu; glede morebitnih komi-sijskih stroškov veljajo ravnoiste določbe, kakor je bilo poprej omenjeno. Istih pravic se lahko poslužijo posestniki poljedelskih zemljišč v slučaju, da se je sosednja, poprej poljedelska parcela sama zarasla, dokler samorasle rastline niso presegle povprečne starosti petih let.

Za prestopke zakonitih določb se nalagajo kazni od 10 do 400 kron (sedaj 20 kratno višje). Razentega ima politična oblast pravico ukreniti, kar je potrebno v varstvo sosednjih poljedelskih zemljišč na stroške lastnika pogozdene parcele.

V gozdno-gospodarskem oziru bodi glede nizkega gozda na izločenih robovih naslednje ome-njeno:

Kadar se predpiše po izločenem robu le nizki gozd potem na njem ni mogoče saditi, oziroma vzgajati igličastega drevja, kakor na primer smreko, jelko, borovec, mecesen. Igličasto drevje, kakor vsakdo vé, ni sposobno za nizki gozd, ker štori ne dajejo pogančkov. Za nizke gozde je sposobno le listnato drevje in od tega gotove vrste v večji, druge v manjši meri. Za katero drevesno vrsto se je odločiti — za bukev, gaber, hrast, kostanj, akacijo, jelšo ali za vrbo — je odvisno od nadmorske višine zemljišča, njegove prisojne ali osojne lege, kakovosti zemlje itd. Jemlje se navadno tisto drevje, ki uspeva in rado rase v dotičnem kraju ali v njegovi bližnji okolici.

V predpisani ali pa v sporazumu s sosedom določeni dobi — pri nekaterih lesovih vsakih 5 do

8 let, pri drugih 10 do 15 ali do 20 let — se nizki gozd jeseni, še bolje pa na pomlad, dokler drevje še ni v soku, oziroma ozelenelo (izvzemši hrastje,** koder se pridobiva lubje), načisto poseka in posekani les kmalu pospravi. Sekati se mora prav nizko pri tleh napošev. Odsek mora biti gladek, z ostro sekuro ali z drugim pripravnim orodjem napravljen, da se štori ne razkoljejo.

Glede preraščanja korenin pa moram poudariti, da od korenin nizkega gozda ni pričakovati nič manj preraščanja kakor od visokega gozda, pri gotovih lesnih vrstah, na primer pri akaciji celo neprimerno veliko več. Po splošnjem državljskem pravu sme vsak lastnik posekati vse korenine ka-kor tudi veje, ki segajo iz tujega sveta v njegovo zemljišče, oziroma nadenj. Poslužujoč se te pravice, kmetovalec lastniku sosednjega nizkega gozda z od-stranitvijo korenin ne bo posebno veliko škodoval.

Drugače je v gotovih slučajih z odsekanjem ko-renin kakor tudi z oklestitvijo vej pri igličastem drevju, torej v visokem gozdu; to bi utegnilo biti temu drevju ponekod zelo na kvar in včasih priva-biti tudi lubadarja ter pospešiti njegovo razmnoži-tev. Tako dejanje bi bilo zoper določbe gozdnega zakona. Vsled tega ne gre v vsakem slučaju močno posekati previseče veje sosednjega igličastega viso-kega gozda, ampak je svetovati, tozadevno vprašati pri okrajnem glavarsstvu ali okrajnem gozdarskem nadzorniku, kakor je podobno v nekem slučaju na-mignilo najvišje avstrijsko sodišče.

Za Sloveniji pripadajoče koroško in štajersko ozemlje zakoni o omejitvi pogozdovanja po polje-delskih zemljiščih niso bili izdani.

Kako se gozdni kapital obrestuje?

Inž. Anton Šivic.

II.

S konkretnim primerom smo pokazali, da se gozdni kapital **nizko** obrestuje. Strokovnjaki raču-nijo z obrestno mero 3% pri zasebnih veleposestvih z gibčno, trgovsko gozdno upravo. Pri državni gozdni upravi računijo običajno z 2.5%. Mali gozdi, ki se po malem, a zelo pogosto izkoriščajo, obrestujejo se sicer nekoliko višje, ker služijo kot nekako do-polnilo pri domačem kmetijskem obratu in roko-delstvu.

Umevno je, da nam donša gozdno posestvo večje dohodke, ako leži v bližini velikih mest in in-dustrijskih naprav, tem manjše pa, ako leži v nedo-stopnih krajih. Zemljiška renta se lahko približa ničli, ne more pa biti negativna. Nasprotno pa je zaslu-žek industrijskega podjetnika lahko zelo velik, enak ničli, pa tudi negativen. V poslednjem primeru ne bi bilo govora o zaslužku, temveč o izgubi.

Kaj je vzrok temu, da se pri gozdnem kapitalu zadovoljujemo z nizko obrestno mero? Na to vpra-sanje lahko odvrnemo sledeče:

Kapital, naložen v gozdno posest je vezan, malo prožen. Investirani denar se ne more dvigniti v po-ljubnem času in zato ne moremo ž njim razpolagati

** Glej članek: „Dobivanje lubja v hrastovih nizkih gozdih“, priobčil inž. A. Šivic v 3. in 4. števi „Kmetovalca“ letn. 1914.

tako, kakor na primer z denarjem, naloženim v hranilnici ali podjetju.

Čim zanesljivejša je kapital naložen, s tem manjšo obrestno mero se zadovoljujemo. Nasprotno pa zahtevamo visoke obresti za denar, ako ni prav varno naložen. Zanesljivost je pa baš pri gozdnem kapitalu v primeri z drugimi investicijami in podjetji jako velika. Škoda, ki ji je gozd izpostavljen, v splošnem ni velika. Tu in tam se pripeti sicer kak požar ali se pojavijo škodljive žuželke, viharji, poškodbe po snegu, toči, suši; te poškodbe pa se navadno omejujejo na manjše dele gozda in se pri veleposstvu močno ne občutijo. Sicer je pa poškodovani les še vedno več ali manj poraben.

Pri gozdnem kapitalu računimo z večjo zanesljivostjo, kakor pri državnih papirjih, katerih kurz je nestalen, podvržen padanju.

Gozdnemu posestniku ob neugodnih časih ni treba lesa prodati, ker lahko — ako ni zadolžen — pusti gozd še par let neposekan, ki mu prirašča in še pridobiva na vrednosti, ako ni že prezrel. V tem primeru je njegov položaj ugodnejši, kakor kmetovalčev, kateremu se poljski pridelki lahko pokvarijo, ako jih ob gotovem času ne razpeča — četudi po neugodni ceni.

Človeku je prirojeno, da si želi posedovati nekaj zemlje, najsibo vrt, njiva, gozd itd. Vsekako mora biti prijetno — poizkusil žal nisem — imeti večje posestvo, posebno gozdno kakor svojo last. V gozdnem gospodarstvu smo seveda vezani na predpise gozdnega zakona, ki naše prosto razpolaganje nekoliko ovirajo, toda to se že prenese. Kdo nima veselja s tem, da ima priložnost, na svojem posestvu sam udeleževati se in pokazati svojo možnost, pridnost, delo in napredek, ki se mu ob razumnem gospodarjenju gotovo poplača! Važnega pomena je tudi dejstvo, da posestvo daje mnogo nade, da ostane v lasti družine in potomcev skrbnega posestnika, do čim se denar prelahko potroši.

Prijetnost, imeti posestvo, je tem večja, ako je združen z njim samolasten lov za posestnika, ki je kaj lovca. Tudi ribolov je združen z marsikakim posestvom.

Na znižanje obrestne mere nadalje močno vpliva dolgotrajna obhodna doba lesa v gozdu, to se pravi — da nam gozd dozoreva šele po 60 do 100 in večletni dobi.

Vrednost gozdne posesti ima tendenco, polagoma naraščati. V normalnih časih so se cene lesa počasi, toda vztrajno po malem dvigale. To je odvisno predvsem od izboljšanja prometnih sredstev v bodočnosti in od zvišanja eksportne možnosti. V ne-normalnih časih valutne nestalnosti se je pri nas cena lesa tudi dvigala. Enkrat se bodo razmere menda ustalile in tedaj je pričakovati, da se bodo cene lesa z napredkom tehnike, ki bo znižal stroške za izdelavo, spravilo, podelavo in prevoz lesa, najbrže zopet polagoma, prav po malem, toda stalno dvigale — ako ne bodo igrali vloge drugi faktorji, na primer nova konkurenca drugih držav i. dr.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edinele na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zazna-

movana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se tri vprašanja nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morelo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 8. Ko sem kupil hrvaško svinjo, sem jo dal takoj cepiti proti rdečici. Čez teden dni mi je težko obočela in bila že na koncu. Jedla ni nič in je bila močno zapečena (zaprta). Dal sem jo cepiti zoper kugo. Takoj drugi dan je bila boljša, tako da sem imel upanje, da okreva. Jedla je pa malo. Čez 14 dni po zadnjem cepljenju je povrgla. Shujšala je na to do kosti. Sedaj dober mesec dni, odkar je povrgla, sem jo dal zopet cepiti proti rdečici. Takoj drugi dan je začela bolj žreti, vendar ne tako, kakor bi morala. Z zadnjim koncem je ves čas opletala. Prosim Vašega mnenja, **ali bo svinja ozdravela in če bo začela povoljno žreti?** (F. T. v St. L.)

Odgovor: Sodimo, da bo Vaša svinja na dolgotrajni prasičji kugi. Ni izključeno, da se Vam svinja popravi in da bo začela bolj povoljno žreti. Vprašajte bližnjega živinozdravnika, da Vam izreče svoje strokovno mnenje. — r —

Vprašanje 9. Letos smo pridelali veliko repe. Ker pa repe do spomladi veliko segnije, vprašam, ali bi ne bilo dobro repo naribati in krmiti kislo živino? **Ali bi bila kisla repa dobra za prasiče?** (J. I. v S.)

Odgovor: Kisla repa bi bila tudi porabna za prasiče, toda tega ne delajo nikjer, ker se da repa prav dobro shranjevati čez zimo. Če nimate dobrih kleti, dajte jo shranjevati v podsipnicah, kakor je to sploh že običajno. — r —

Vprašanje 10. Že dve leti mi je krompir slabo obrodil. Spomladi ga veliko ni ozelenelo, jeseni je bilo pa mnogo gnilega. Posebno letos je krompir tudi pri mojih sosedih močno gnil. **Kaj je vzrok, da krompir v zemlji gnije? Kako je temu odpomoči? Ali bi bilo krompir za seme premeniti?** (J. I. v S.)

Odgovor: Vzrokov, da krompir rad gnije, je več. Ti vzroki tiče lahko v krompirju samem, lahko pa tudi v zemlji in vremenu. Vprašanje je, če s krompirjem kolobarite ali ga pridelujete po več let na istem prostoru. Na vsak način je važno, da se gnil krompir pri pobiranju z njive odstrani. V Vašem primeru je prav mogoče, da je bilo že seme slabo. Zato Vam svetujemo, da premenite krompir za seme. Dobite ga iz sosednjega kraja, kjer se prideluje zdrav krompir. — n —

Vprašanje 11. Moja kobila ima krč v zadnji nogi. Največkrat jo napade v hlevu, včasih pa tudi pri delu. Kadar jo napade, silno tolče z nogo po podu. **Ali je krč nevaren za nogo? Kako se zdravi? Drugače je kobila zdrava in zelo dobra za delo.** (F. I. v S.)

Odgovor: Krč ni nevaren za nogo, razen če bi se konj slučajno poškodoval, kadar tolče z nogo. Po napadu v hlevu Vam priporočamo, da konja prepeljujete in da ga po dotični nogi drgnete. V ostalem Vam priporočamo, da se posvetujete o tem tudi z živinozdravnikom. — n —

Vprašanje 12. Imam 3 mesece stare prasiče, ki žro ajdovo slamo, s katero se jim nastilja. **Ali bi prasičem mogla škodovati ajdova slama? Ali bi bilo bolje nastiljati s hrastovim listjem?** (F. I. v S.)

Odgovor: Ajdovo slamo žro in zvečejo prasiči, ker jim najbrže manjka rudninskih snovi v klaji. Dajte jim priliko, da pridejo do prsti, da rijejo po njej in jo po potrebi tudi uživajo. Mladim prasatom je nastiljati s slamo, ne pa s hrastovim listjem. — r —

Vprašanje 13. Pri nas imajo nekateri navado, da med krmo, ki jo dajejo prasičem, primešajo vsak dan nekoliko

pepela. Čemu bi mogel pepel koristiti? Škoduje jim pa tudi ne, ker vkljub pokladanju pepela vzrede navadno lepe preseče. Jaz pa tega ne pustim, ker še nikoli nisem o tem nikjer čital. **Ali bi bilo dobro pepel pokladati prasičem?** (F. I. v S.)

Odgovor: Prasič potrebuje zadostnih rudninskih snovi, posebno pri naši klaji, ki obstoji ponajveč iz samega korenstva, ker ima korenstvo premalo rudninskih snovi v sebi. Pepel zaradi tega ne le nič ne škoduje, ampak kakor se vidi, naravnost koristi, če se poklada v primernih količinah. Najbolj ustrežemo prasičem, če jim nudimo potrebne rudninske snovi na ta način, da rije žival sama po zemlji ali pa po prsti, kateri je dobro primešati nekoliko pepela in oglja in ki se nudi živalim pozimi v pripravniških nizkih zaboječkih. V krmi pokladamo v ta namen klajno apno.

Vprašanje 14. Najemnik našega občinskega lovišča se po naših travnikih s kočijo vozi na lov in se na ugovore posestnikov izgovarja, da mu je po štajerskem lovskem zakonu to dovoljeno, če plača odškodnino, on pa je v to pripravljen. **Kako se glasi ta zakon in ali ima najemnik lova pravico voziti se po naših travnikih?** (M. S. v P. pri O.)

Odgovor: Lovski zakoni vožnje po lovišču sploh ne omejujejo, je torej ne dovoljujejo in tudi ne prepovedujejo. § 1. tozadavnega štajerskega zakona o povračilu škode, povzročene po lovcih in po divjačini z dne 17. IX. 1878., št. 10. dežel. zakonika za štajersko se glasi: „Dotični k izvrševanju lova upravičeni je obvezan: a) vso pri izvrševanju lova po njemu samem, po njegovih pomočnikih, slugah ali lovskih gostih povzročeno škodo (lovsko škodo) in b) redoma (praviloma) vso, v obsegu njegovega lovišča, po divjačini na zemljišču ter na istih nahajajočih se pridelkih povzročeno škodo (škodo po divjačini) povrniti (vergüten). Za vožnje lovskega upravičenca po lovišču v zvezi z izvrševanjem lova pa prihajajo v poštev poleg splošnih **znatnih omejitev** po štajerskem lovskem zakonu (pre-povedani časi, izključitev nrj in vinogradov za časa rasti, event. iztrebitev zajca in dr.) posebno še določila splošnega državlanskega zakona in zakonov o obrambi poljščine nedotakljivost obmejnih in drugih ograj, nedopustnost napravljanja novih in stalne uporabe obstoječih zasebnih poti po tujem svetu in dr.) in pa določila § 74. štaj. lov. zakona, po katerem sme vsak posestnik svoje zemljišče zoper škodo po divjačini ograditi. Gotovo je tudi to, da bi v slučajih, kjer tak način lova poprej ni bil v navadi in se ga vsled tega pri oddaji lovišča ni predvidevalo, dotično županstvo na zahtevo prizadetih posestnikov moglo zahtevati pri okrajnem glavarstvu še nadaljno omejitev ali tudi prepoved vožnje zunaj poti, oziroma če dokaže neubogljivost ali škodoželjno nagajivost, tudi uvedbo kazenskega postopanja po zakonu o obrambi poljščine, eventualno tudi razveljavljenje dotične zakupne pogodbe. V splošnem pa, kakor uvodoma rečeno, vožnja po travnikih — gozdne in poljedelske kulture so po specialnih zakonih izvzete — v počivajočem (jesenskem in zimskem) času pri izvrševanju lova **ni prepovedana**. Najučinkovitejšo omejitev delanja škode predstavljajo pač določila § 70. štaj. lov. zakona. Po teh je dolžan lovski upravičenec plačati **odškodnino za vso škodo na zemljišču in še ne spravljanih pridelkih zemljišča**, ki jo pri izvrševanju lova povzroči on sam, njega osebje, gosti in pa psi teh oseb, kakortudi škodo, ki jo napravi lovna divjačina. Sem spada naravnost tudi škoda, ki jo povzroči z morebitno vožnjo pri izvrševanju lova, in pa stroški postopanja itd. Kako je pri tem postopati, je poljudno razloženo v zadnji številki letnika 1923. „Lovca“ v članku „Lovstvo v Sloveniji“. Sicer pa je tudi štajerski (in koroški) zakon sam, posebno v določilih o odškodninah in v postopanju pri tem, dovolj natančen in lahko razumljiv.

Inž. R.

KMETIJSKE NOVICE.

Vinarsko društvo za politični okraj novomeški v Novem mestu ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, 24. t. m. ob poldesetih v prostorih državne kmetijske šole na Grmu. Pri tej priliki se bode sprejemalo nove člane. Ker je glavni namen društva podpirati težnje vinogradnikov, je želeli, da je vsak zaveden vinogradnik v njegovih vrstah.

Vinsko pokušnje priredi Vinarsko društvo v Novem mestu o priliki svojega zborovanja v nedeljo, dne 24. februarja t. l. ob polenajsti uri v prostorih državne kmetijske šole na Grmu. Vabijo se tako vinogradniki, ki imajo dobro vino na prodaj, kakortudi kupci, ki želijo dobro vino nakupiti, da to prireditev posetijo.

IV. Ljubljanskega vzorčnega velesejma, ki se vrši od 15. do 25. avgusta 1924., se more udeležiti kot razstavljalec vsak inženjerski, obrtnik, trgovec-grosist tu- in inozemstva. Od inozemskih tvrdk imajo prednost one, ki izlože blago, katero se v tuzemstvu ne proizvaja. Inozemskim trgovcem-grosistom je udeležba dovoljena le po stalnih tuzemskih zastopnikih.

Konzervna tvornica na Vrhniki je priredila v nedeljo, 10. februarja 1924. sestanek okoliških kmetovalcev, ki so pripravljene pridelovati za tvornico zelen grah in fižol v stročju za izdelovanje konzerv. Udeležil se je sestanka tudi kmet, svetnik Rohrman, ki je dal navzočim udeležencem potrebna navodila za pridelovanje in obiranje graha in fižola za konzervne namene.

Hroščovo leto se letos zopet povrne. Velikanska škoda, ki nam jo prizadeva ta mrčes leto za letom po naših njivah, nas sili, da preganjamo ta mrčes z vsemi močmi in da mu nikjer ne prizanašamo, ampak ga do zadnjega uničujemo. Opozarjamo že danes naše poklicane oblasti, da store vse potrebno za uničevanje tega škodljivca, ki nam uničuje naše pridelke. Za uspešno zatiranje hrošča je treba v vsakem kraju, v vsaki občini in vasi preiščenega in dobro organiziranega dela. Staro in mlado mora pomagati, da se ga po možnosti iznebimo. Potrebne priprave naj se že sedaj pogovore in delajo, da bo ves naš boj bolj uspešen.

Občni zbor sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo se je vršil v soboto, 2. februarja t. l. v Mariboru, in sicer v ondotni vinarski in sadjarski šoli. Udeležba je bila prav številna. Udeležili so se občnega zbora delegati iz vse Slovenije, kar kaže, da je zanimanje za društveno delovanje čim dalje širše. Iz poročila povzamemo, da je imelo društvo v prošlem letu 2131 članov in 24 podružnic. Glavno skrb je obračal odbor društvenemu glasilu „Sadjar in vrtnar“, ki je izšel v 11 številkah. Društvo bo oddajalo potrebna vrtna umetna gnojila potom Kmetijske družbe. Razpravljalo se je tudi o priskrbi drugih vrtnarskih potrebščin in o ustanovitvi vrtnarske šole v Mariboru. Blagajniško poročilo izkazuje v preteklem letu 73.509 Din dohodkov in 73.103 Din stroškov. Pri volitvah je bil izvoljen z malo izpremembo zopet stari odbor s predsednikom kmetijskim svetnikom Rohrmanom in podpredsednikoma ravnateljem Belletom in višjim sadjarskim nadzornikom Humečkom. Poldne so si ogledali udeležniki krasno uspelo cvetlično razstavo tvrdke Džamonja v Mariboru.

Vsem planšarjem, živinorejskim in pašnim zadrugam in županstvom gorenjskih plemenskih okrajev. Ker se ima v zgodnji pomladi prirediti v Kranju planinsko zborovanje in je treba, da se na tem zborovanju določijo potrebne smernice za izboljšanje planšarstva v letošnjem letu, se pozivljejo vsi prizadeti krogi, da pripravijo potrebne tozadne predloge in jih sporoče načelnikom planinskih odborov. Še posebno velja to za radovljiški okraj, kjer je načelnik g. J. Ažman sprožil potrebo teh prijav za zborovanje v Kranju.

DRUŽBENE VESTI.

Občni zbor naše družbe, ki ga je vladni upravitelj razpisal za dan 30. januarja t. l., je bil zopet vsled podanih pritožb odgoden od strani pokrajinske uprave, na nedoločen čas. Ta odgoditev se je tudi prepozno objavila, tako da se je na dan občnega zbora zbralo v Ljubljani iz vse Slovenije 198 delegatov, ki so odločno protestirali proti nenadni in neupravičeni odgoditvi občnega zbora. Iz vseh priprav je bilo povzeto, da so se hoteli občnega zbora udeležiti vse podružnice in da se je v zadnjem trenutku, na dan pred občnim zborom, izvršila odgoditev, in tako pozno, da ni bilo več mogoče zadržati delegatov, ki so se že od 28. na 29. januarja na pot podali.

Kazalo „Kmetovalca“ za l. 1923. je dotiskano in se bo razposlalo vsem onim udom, ki so ga naročili. Dobe ga lahko tudi še drugi udi, dokler bo kaj zaloge.

Cena modri galici je pri družbi določena na 38 K ali 9.50 Din za 100 kg. kar se daje našim podružnicam in posameznim naročnikom s tem na znanje. Galica se bo začela v kratkem razpošiljati. Pri tem opozarjamo vse odjemalce, da naj skrbno za potrebna doplačila za galico, ker mora tudi družba galico sproti plačevati. **Cena 9.50 Din za 100 kg velja samo za člane Kmetijske družbe.** Vsem drugim naročnikom, ki niso udje Kmetijske družbe, naj jo podružnice zaračunijo primerno višje, pa tudi tistim, ki jo sedaj naroča in ki niso dali nikakega predplačila. V interesu družbe je, da uživajo njeni udi te ugodnosti in da jih ni dovoljevati naročnikom, ki niso njeni udje. Le tako pride družba zopet do nove okrepitve. Na ta način bodo prenehale pa tudi tožbe, da ni med udi in neudi v dobivanju gospodarskih potrebščin nikake razlike.

OCENA KNJIG.

Viljem Rohrman: Kmetijsko gospodarstvo. V založbi tvrde Goričar in Leskovšek v Celju je izšla tretja izdaja te knjige, ki je namenjena za kmetijske šole kakortudi za praktične kmetovalce. Knjiga uvaja čitatelja v kmetijski obrat in mu daje navodila, kako je na kmetiji gospodariti, da se premoženje zboljšuje in da prinaša čim več čistega dohodka. Knjiga obsega šest poglavij, in sicer: 1. Gospodarsko premo-

ženje. 2. Kmetijsko delo. 3. Uredba gospodarstva. 4. Kmetijske cenitve. 5. Gospodarski proračuni. 6. Kmetijsko knjigovodstvo. Iz te razdelitve je lahko povzeti, kako potreben je pouk iz kmetijskega gospodarstva za naše kmetovalce in za naš kmetijski naraščaj. Knjiga se dobi pri založniku kakortudi po vseh knjigarnah, in sicer za 26 Din.

Agrarna biblioteka. IV. knjiga. Ilija Bošnjak: Težačka kemija (Kmetijska kemija). Za vsakogar, celo pa za naše kmetovalce je nujna potreba, da se seznanijo vsaj z glavnimi načeli kemije, prevažne znanstvene panoge za tolmachenje najrazličnejših prirodnih pojavov. Naš kmetovalec orje, seje, žanje, prideluje svoje pridelke, pa naj ne bi vedel, kako pride do teh pridelkov in zakaj so enkrat boljši, drugič slabši, ter da si ne bi znal pomagati in razjasniti, kako naj slabo sprečuje in dobro pospešuje. — Knjiga je pisana v hrvaškem jeziku, a zelo poljudno. Njena vsebina je zelo poučna, ter to poljudno delo priporočamo tudi našim kmetovalcem. Cena knjigi je 12 Din, za poštnino je priložiti še nadaljnje 3 Din. Naročiti jo je v uredništvu „Meje“ v Zagrebu, Sudnička ul. 9. Naročbe za knjigarne izvršuje knjigarna Zabavne Biblioteke v Zagrebu, Frankopanska ul. št. 1.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

- Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
- Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Gornji Logatec, v soboto, 1. marca 1924. ob treh popoldne pri načelniku;

Šmihel in okolica, v nedeljo, 2. marca 1924. ob poldvethih dopoldne v šoli v Mozirju;

Vič, v nedeljo, 2. marca 1924. ob devetih dopoldne pri g. Ro-bežniku na Viču, 23.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

Ljubljana Maribor

Konji (prigon v Lj. 396, v M. glav.):

1 par dobrih konj od 20.000 do 25.000

Voll in krave (prigon v Lj. 193, v M. 483 glav):

1 kg žive teže I.	do 14.— do 14.50	13.50 do 14.75
1 „ II.	13.— do 14.—	12.50 do 13.50
1 „ III.	12.— do 13.—	10.25 do 12.50
1 „ krave, klobasnice	8.50 do 9.—	8.75 do 10.—

Teleta (prigon v Lj. 9, v M. — glav):

1 kg žive teže 21.50

Prasiči (prigon v Lj. 15, majhnih pujskov, v M. 112 glav):

1 komad 6—8 tednov stari	500	
1 „ 3—4 mesece	—	650.— do 800.—
1 „ 5—7	—	1000.— do 1125.—
1 „ 8—10	—	1250.— do 1325.—
1 „ enoletni	—	1750.— do 1900.—
1 kg žive teže, pol pitani	—	—
1 „ mrtve	—	22.— do 25.—

Kože:

1 komad konjske kože	—	150.— do 200.—
1 kg goveje kože	—	17.50 do 22.50
1 „ telečje kože	—	30.—
1 kg prasičje kože	—	11.50
1 „ gornjega usnja	—	120.—
1 „ podplatov	—	80.— do 125.—

Ljubljana Maribor

Perutnina:

1 komad, piščanec	20.— do 30.—	31.— do 40.—
1 „ kokoš	35.— do 50.—	50.— do 62.50

Mleko, maslo, jajca, sir:

1 liter mleka	3.— do 4.—	3.50 do 4.—
1 „ smetane	—	15.— do 18.—
1 kg čajnega masla	70.— do 80.—	—
1 kg surovega masla	60.—	50.—
1 „ bohinjkega sira	60.— do 65.—	—
1 „ sirčka	10.— do 12.—	6.— do 10.—
1 jajce	2.50 do 2.75	2.— do 2.50

Žito:

1 q pšenice	410.—	380.—
1 „ rži	340.—	300.—
1 „ ječmena	330.—	300.—
1 „ ovsu	295.—	300.—
1 „ prosa	350.—	400.—
1 „ koruze (nove, sušene)	325.—	350.—
1 „ ajde	325.—	300.—
1 „ fižola, ribničan	—	—
1 „ fižola, prepelčar	750.— do 800.—	—

Krma:

1 q sladkega sena	150.—	100.— do 125.—
1 „ kistlega sena	100.—	—
1 „ slame	75.— do 100.—	65.— do 75.—

Kurivo:

1 m ³ trdih drv	200.—	do 200.—
1 „ mehkih	55.—	do 175.—